

SİMİT ve PEYNİR'le "BİLİM İNSANI ÖYKÜLERİ"

Calvin
Souther
Fuller

(1902 - 1994)

Yazan ve Çizeri
Bilgin Ersözllü

Yıl 1913, sıcak bir yaz günü. ABD'nin Chicago kentindeyiz. Calvin Souther Fuller, evlerinin bahçesinde kitap okurken uyuyakalıp rüyalara dalmış.

Calvin? Güneş tam tepede, pişeceksin orada oğlum. Haydi içeri gel.

Eyvah! Matarada bir damlacık bile suyumuz kalmamış Büyük Şef...

Büyük Şef mi? Sessiz olalım Peynirciğim, Calvin derin bir uykuda. Belli ki okuduğu kitabın etkisiyle rüya görüyor.

Olur mu Simitçiğim? Güneşin altında uzun uzun uyunmaz öyle, insanın başına güneş geçer. Bir şey yapıp uyandırmalıyız Calvin'i.

Sıcaklığın etkisiyle Calvin uyanmakta güçlük çekmektedir.

Haritaya göre... şu tepenin ardındaki vadiye... bir pınar var...

Calviiiin! Duymuyor musun beni? Uyan haydi!

Hıı! Ne? Siper alın! Pusuya düştük!

Paaaat!

Dur şimdi uyandırırım ben onu...

Ne olur ne olmaz, sandviç filan paketlemem gerekir diye yanımda hep taşıyorum bir tane.

O kesekâğıdı da nereden çıktı Simit?

Korkma Calvin, korkma. Rüya görüyordun.

İlahi Simitçiğim! Hem uyuyan çocuğun kulağının dibinde kesekâğıdı patlat hem de korkmamasını um.

Calvin sonunda uyanır. Susuzluğunu gidermek için saatler önce bahçeye kitap okumaya çıkarken yanına aldığı sürahidenden kendine bir bardak limonata koyar...

Oh, hepsi rüyaymış...

Ama üzerimdeki ter de dudaklarımdaki kuruluk da son derece gerçek...

Neyse ki susuzluğu gidermenin en iyi yollarından biri bir bardak buz gibi limonatadır ve bahçeye çıkmadan önce hazırladığım koca bir sürahi var yanımda...

Iyyy, ama ısınmış, hamam suyuna dönmüş bu!

Eh, ne umuyordu ki? Kim bilir kaç saattir güneş ışınlarının altında bekliyor o zavallı limonata. Kaynayıp limon çayına dönmediğine dua etsin Calvin!

Ha ha ha! Haklısın Simitçiğim. Güneş hem aydınlatır hem de ısıtır ve bana bilim insanımız ileride güneş enerjisiyle ilgili bir çalışma yapacak gibi geliyor.

Calvin Souther Fuller'ın temel bilimlerle yani matematik, kimya, biyoloji ve gökbilimle arası çok iyidir. Başarılı bir ortaöğrenimin ardından Chicago Üniversitesinde kimya okur. Zaman içinde kimyanın "fiziksel kimya" diye adlandırılan özel bir alanına yönelerek o konuda uzmanlaşır. Pek çok alanda araştırma ve geliştirme faaliyetleri yürüten bir firmanın temel bilimler laboratuvarında çalışmak üzere Chicago'dan ayrılır.

1930, New Jersey.

Kauçuk önemli bir sanayi hammaddesi ve gelecekte dünya çapında bir kauçuk hammadde sıkıntısı yaşanacağı öngörülüyor Bay Fuller...

Bu yüzden ileride yapay kauçuk elde edebilmek amacıyla laboratuvarımızda şimdiden bir proje başlattık. Araştırma ve geliştirme ekibimize hoş geldiniz.

Yapay kauçuk üretmek mi? Güneş enerjisiyle ne ilgisi var bu konunun?

Bilmem ki. Belki de tahminimde yanıldım. Okuyalım bakalım.

Yıllar geçer. Calvin Fuller ve mesai arkadaşlarının üzerinde çalıştığı araştırma ve geliştirme projelerinin biri biter, öteki başlar.

Alo, Bay Fuller'la mı görüşüyorum? Şu yapay kauçuk işi için aramıştım da... Efendim? Hayır yani, sizden ses çıkmayınca ben bir sorayım dedim... Evet, fabrikadan arıyorum. Simit ben. Müdür Simit.

Ha ha ha! Çok komiksin ama o iş çoktan tamam galiba Simitçiğim. Anlaşılan artık başka projeler peşindeler.

Yıllar geçip projeler çoğaldıkça Fuller'ın farklı kimyasal süreçlerin işleyişi konusunda kazandığı deneyim de çoğalır.

Silisyuma bor katarak elde ettiğim yarı iletken maddeyi ışıkla etkileşime soktuğumda çok zayıf da olsa bir elektrik akımı ölçüyorum. Çok ilginç, çok!

Başlıyoruz galiba.

Öyle görünüyor.

Calvin Fuller bütün bilgi ve enerjisiyle bu projeye odaklanır. Kullandığı silisyumu saflaştırabilmek, bor madenini birlikte en uygun elektrik iletkenliğine sahip olacakları şekilde silisyumla birleştirebilmek için yıllarca çalışır, sayısız deneme yapar. Işık enerjisini verimli bir biçimde elektrik enerjisine çeviren ilk "güneş panelini" yapmayı başardığında yıl artık 1954'tür.

Aaa, görüyor musun Peynir? O şeye fener tutunca pervane dönüyor!

Evet Simitçiğim. Bir el fenerinin ışığıyla bile küçük bir elektrik motorunu döndürmeye yeten güçte elektrik enerjisi elde etmeyi başardı Bay Fuller!

Kısa zaman içinde ürünler geliştirilir ve güneş panelleri yerden göğe pek çok alanda kullanılmaya başlar.

Yani güneşin olduğu her yerde...

Elektrik üretmek mümkün!

İnsanlığın enerji gereksinimi giderek artarken gezegenimizdeki enerji kaynakları hızla azalıyor. Calvin Souther Fuller, ihtiyacımız olan enerjiyi giderek azalan ve Dünya'mızı kirlettiğini bildiğimiz fosil yakıtlar yerine, her sabah bizi aydınlatan, gezegenimizdeki tüm canlılara hayat veren Güneş'ten elde etmenin yolunu açtı.

O zaman Simit ve Peynir de...

Calvin Souther Fuller'a koca bir teşekkür etti.